

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Főzetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyházas petit-sor egyszeri közlésért 7 kr
 kétszeriért 8 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár

A nyiltterben:

minden négyházas garmond sor díja 15 kr.

Felünk összekötésében levő hirdető-irodák, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.

— vasárnap reggel. —

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Államosítsuk elemi iskoláinkat!

Léva városában az elemi iskolákat a tanítóképző-intézettel kapcsolatos gyakorlati iskola kivételével részben maga a város, részben felekezetek tartják fenn. S a mellett, hogy a felekezetek csak a legnagyobb önmegadózattal tudják iskoláikat fenntartani, s hogy a tanügy ezzel a póttadóval dolgozó városnak évenként vagy 5000 forintjába kerül, mégis kénytelenek vagyunk konstataálni, hogy iskoláink nem felelnek meg a modern népoktatás követelményeinek. Azok felszerelése hiányos, tanító eszközeik a legprimitívebbek, s csak a tanítótétel lelkiismeretes buzgóságának köszönhető, hogy ily körülmények közt is gyermekeink oktatása a legjobb eredményt tudja felmutatni.

Tudjuk azt is, hogy a felekezeti iskolák helyiségei közül egyik-másik nemcsak hogy nem felel meg a czélnak, hanem egyenesen gyermekeink egészségét veszélyeztetik. Csak nem régebben is a tanfelügyelőség felhívta az egyik felekezet elöljáróságát, hogy haladéktalanul új iskola felállításáról gondoskodjék, mert a mostani csak az oktatás sikerét veszélyezteti. Tudjuk, hogy egy másik felekezet közgyűlésén felmerült a kérdés, hogy egyáltalában fenntartsák-e iskolájukat, a melyre fordított áldozat minden erejüket felülmulja? De tudjuk azt is, hogy nemcsak az összes felekezetek, hanem maga a város is hovatovább alig fognak megküzdeni azzal a teherrel, melyet a népoktatással járó kötelezettség reájuk ró.

Népoktatásunk folyton fejlődik. A város lakosságának növekedésével az iskola kötelezettek száma is szaporodik. S bizony, ha időközben a leányiskola fel nem állított volna városunkban, ma már azon a ponton állanánk, hogy többé népoktatásunkat kellő színvona-

magunk is belátnók annak a szükségét, hogy állami segítség nélkül nem leszünk lon fenntartani, hogy állami segítség nélkül sem elegendő tanerőt alkalmazni, sem megfelelő iskolaépületet emelni s azt minden szükségességgel felszerelni képesek nem leszünk még abban az esetben sem, ha községi póttadókat egyenesen megkészserezzük is.

Államosítsuk elemi iskoláinkat kivétel nélkül. Ez az egyetlen módszer arra nézve, hogy népoktatásunk a modern didaktika követelményeinek megfelelően és hogy a fokozódó szükségletek minden körülmények között teljes kielégítést nyerjenek. Vessünk számot magunkkal, akkor könnyen belátjuk, hogy a város költségvetésében jókora összeget emészt fel a tanügy, a melyet eddig is csak önmegadózattal fedezhettünk, s hogy, nem mondunk nagyot, ha ezek az összegek rövid tíz év alatt meg fognak kétszereződni, mert elvégre is, ha iskoláinkat mimagunk akarjuk fenntartani, akkor is úgy kell arról gondoskodnunk, hogy mindennel ellássuk, hogy rendeltetésének megfelelően.

Hogy sokáig nem leszünk képesek az bizonyos.

Ha sokkal vagyonosabb városok és községek is igénybe vették az állam segítségét, mért ne tehetné ezt épen Léva városa, melynek nem fekvő vágyona, sem egyéb jövedelmi forrásai nincsenek, a mely kizárólag községi póttadójára van utalva?

Mi a népiskola sikeres működése tekintetében az államtól rendkívül sokat várunk. Eltekintve az oktatás egyöntetűségétől az állami iskolának minden eszköz rendelkezésére áll, míg sokat a mostani községi és felekezeti iskoláink nélkülözni kénytelenek. S azonkívül közös lévén az iskola, gyermekeink már kis korukban megtanulják, hogy a város, az állam polgárai között különb-

ség nincs, hogy minden állampolgár egyaránt hivatva van kulturális és nemzeti misszióinak teljesítésére, hogy sem nyelv, sem valláskülönbség közöttünk elszigetelő válaszfalként nem állhat.

De maguk a felekezetek sem félthetik a növendékek eddigi szellemi, illetve erkölcsi életére gyakorolt befolyásukat, mert hiszen minden felekezet hittanát csak az a lelkész fogja tanítani, a ki eddig, s csak az a hitoktató fogja oktatni a gyermeket saját vallásában, a ki eddig? Mert hát nagyon tévednek azok, kik az állami iskolát egyuttal vallástalannak is gondolják. Az állam szabad kezét enged a felekezetek mindegyikének saját vallástana oktatásában, sőt kiváló gondját képezi, hogy elemi oktatás kiválóan vallás-erkölcsi alapon nyugodjék.

Minket pedig, kiknek vállát különben is egyéb terhek nyomják, egyenesen kényszerítenek a változott körülmények, hogy elemi iskoláinkat az államsegítség mellett újjáépítsük, s a mellett, hogy népoktatásunkról a legjobban gondoskodunk, a reá fordított s nagy részt minden számbavehető eredmény nélkül kiadott áldozatok jó harmad részét fogjuk megtakarítani.

Örömmel üdvözljük, hogy a képviselőtestület pénzügyi bizottságánál is helyeslésre talált az eszme, melynek kivitelét a polgárság első kötelességének tartjuk.

Úrfi-nevelés.

Úrfinak azt tartom én, a ki születése által már azon helyzetbe jutott, hogy ha semmit sem tanul, semmit se dolgozik, csak józan és takarékos legyen, még akkor is biztosítva van részére, az uri — a gondtalan megélhetés. — Egyszóval urfi az, a ki előkelő és jómódu családból származik.

Ezek lehetnének a társadalomnak a leg-

magyarországi főnöksége egy néhány évvel ezelőtt Rómában tartott generális nagygyűlés határozománya értelmében ez alkalomból már az ősszel arra hívta fel köriratban a rend összes társzásait, hogy ez évfordulót a mai napon, vagyis a Bold. Szűz szeplőtelen fogantatása ünnepén lehető legnagyobb fényvel megüljék. Midőn nekem jutott a szerencse, hogy a kegyesrend háromszázados multját röviden ecseteljem, azt hiszem, a legméltóbban járok el, ha mindenekelőtt szólok azon férfuról, kinél hibebe s buzgóbban senki sem ültette a gyermekek szívébe s lelkébe a ker. jámborság s a hasznos világi tudományok áldáshozó magvait.

A 16. század — tudjuk — a forrongások, vallási viszályok kora volt. A pápák s a papság figyelmét teljesen a reformáció által előidézett nagy események vették igénybe, valamint az egyház fennállásáért vívott harrez, melyet annyi hitelhagyás gyöngített. Ily körülmények között nem volt esoda, hogy a népre, különösen az alsóbbrendű ifjuság nevelésére csaknem semmi gond sem fordított. A jesusiták, Loyolai szent Ignác fiai, inkább az előkelőknek voltak tanító-mesterei. Kal. szt. József az alsóbbrendű ifjuságnak és az ujkori népnevelésnek első apostola. Mert ő előtte senkinek sem támadt azon nagyszerű gondolata, hogy a szegény gyermekereget és az egész ifjuságot ker. szellemben regenerálja s e végett egy szerzetes-rendet alapítson. Addig nem voltak nyilvános és ingyenes elemi iskolák, míg Kal. szt. József meg nem nyitotta Rómában a „kegyes iskolákat,“ melyekbe azon gyermekeket fogadta be, kik

irigyletbbjei és mégis mit tapasztalunk e korban, — azt, hogy kevés kivétellel ők azok, a kiket leginkább kísér a szánalom.

Ugyanis alig kerül a kezünkbe lap, a hol egy-egy ilyen urfinak a szánandó végzetéről ne olvassunk.

Az egyik olkártyázza mindazt, a mit a végzet neki nyitott, vagy még nyithatna s miután a munkához nincs hozzászokva, nem is bizik hozzá, hogy megszokná, egy gondolat és leszámol egyszerre a hitelezőivel s az élettel is.

A másik feltünni akarván az életben — s miután a tehetsége és munkájával ezt nem tudja elérni, — keresi az alkalmat, hogy valakivel valami semmisség felett összeczivódjon — s vagy öt lövik meg egy pisztoly-párbaiban, vagy ő lö meg valakit, a mi egyaránt baj.

A harmadik a „sport“ által akar feltünni s fel csap kocsisnak és addig vadítja a lovat, míg valamelyik, vagy agyon nem rugja, a vagy kocsisból úgy fel nem fordítja, hogy nyakát szegi bele a gazdájának. — Esetleg megsajnál egy nyulat egy szerencsétlen vad-orzótól, a kit talán az éhség vezérelt az orvadászatra és kiteszi magát annak a veszélynek, hogy vagy a vadászó lövi meg őt, vagy ő a vadászót.

A negyedik — egy nagy világi hölgy karjaiba veti magát és azzal játsza el rövid idő alatt vagyonát és becsületét, — s azután beáll a társadalmi másod érdőnek, — röviden mondva élősdiinek.

Vagy végül addig, kísérletezik egyik-másik, az esztelenséggel, a mig családjá és a gyámhatóság meg nem szánja s oly állapotba helyezi, a milyenben vannak az apátlan és anyátlan kiskoru árvák.

Hát, mindezeket csak a felületesség kíséri a szomorú végzetig irigységgel s azután egy általános szánalom kíséri, az anyagi, vagy erkölcsi elpusztulásukban őket.

És miben találjuk az okát e társadalmi szomorujátéknak?

Nem tudom kik, miképpen vélekednek, e szomorú, igen szomorú jelenség felett;

különben elhagyatva, vadon, neveletlenül nőtték volna fel. Ki akarta emelni őket abból a méltatlan lelki tudatlanságból, melyben sínylettek, s mely őket egész életükre megromtotta volna. Ő ismerte a nép valódi lelki szükségleteit s ezek kielégítésére alapította szerzetes-rendjét, a kegyesrendet. Sok, majdnem leküzdhetetlen akadályokkal állott szemben. Megtámadta az előítélet, mely a nemesség kiváltságait féltette; az önzés, mely anyagi hasznát veszélyeztetve látta; az állhatatlanság, a korlátoltság, a nagravagyás és rosszlelkűség belső viszályokat támasztottak társulatában, mely ellen kívülről ádáz ellenségek törtek hol simán, mint a kigyók, hol szilaj erőszakkal, mint a fenovadak. A Kegyesrend összedőlt, s egy pillanatra úgy látszott, mintha romjai alá temetné alapítóját. Ámde Kalazanczius rendületlen hittel és megdicsőülten szállott sirjába és rendje csakhamar phoenixként terjesztette ki szárnyait, áldást vixek sok haza fiainak.*)

Kal. sz. József ősrégi spanyol nemesi családból származott, mely a XII. század óta Calasanz várától nevezte magát. Atyja don Pedro Calasanz, anyja donna Maria Gaston volt, született 1556. szept. 11-én II. Filöp spanyol király idejében. Szülőhelye Peralta, manap körülbelül 2000 lakossal bíró városka. Atyja régi szabású, buzgó, katonás spanyol nemes volt, ki fiát katonai pályára akarta nevelni. Anyja jámbor, szeretetreméltó, szelid, kitűnő szívű nő, ki mondhatlan örömmel szemelte a korán fejlődő Józsefben a jámborságot és istenféllelmet.

*) Erdélyi Karoly dr. „Calasanz sz. József, a kegyes-tanítórend alapítója.“ 3-4. ll.

TÁRCZA.

Kalazanti József,
 a kisdedek atyja.*)

*Mi fény dereng a Pyrenék ormán?!
 Mért oly csöndes ma a tenger ár?!
 A parton egy dicső alak halad
 S hosszú útra kis sajkába száll.
 Ma int neked végbúcsút Petralta:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

*Nem retteg ő tenyer veszélyitől,
 Vezérlője: lángzó szeretet;
 Istentől van dicső küldetése:
 Meglágyítani emberszíveket.
 Bátoran lép ki a Tiberis-partra:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

*Mily éktelen zaj az ott az utcán,
 Mintha utra kél madársereg?!
 Porral dobálva egymást közelnek
 Kitéhezett rongyos gyermekek . . .
 Küldetésél lelkén átvillantja:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

*„Megálljatok! szólal meg szeliden,
 Megálljatok, szegény fiam.
 Elmet zavar e rettentő láрма!“
 — S borzadály fut végig tagjain.
 És az első kezénél ragadja:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

*De míg a gróf ur ekként hirdeti
 A szelidség és béke tanait,*

*) Szavaltatott a Kegyesrendiek decz. 8-án tartott jubileumi ünnepén.

*Gányt üznek a megáttalkodottak
 S port szórnak feléje markaik.
 Áldó kezét fejük fölé tartja:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

*És most újra fölemeli szavát,
 Mignem megfélemlik a sereg,
 S mint szelid báránnyékk meghuzódnak
 Az előbb vásott rossz gyermekek.
 Nem érzi, mily terhes volt a munka:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

*Majd iskolát alapít Rómában,
 Melyben ingyen nevel gyermeket,
 Olyat, akit mint lelketlen férget
 Szülő, rokon már rég elvetett.
 Am amit tesz, — bő áldás van rajta:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

*Erős támaszt lett az égiekben,
 A Szűzanya fogta fel ügyét;
 És azóta mennyi könyv leszdradt,
 Hogy követjük áldó szellemét!
 Mert az árvát koblére fogadja:
 Kalazanti, a kisdedek atyja.*

Fludorovics Zsigmond.

A kegyesrend háromszázados jubileuma.

Irtá és a lévai kegyesrendiek decz. 8-án tartott jubilaris ünnepélyén felolvasta: Fludorovics Zsigmond.

Mélyen tisztelt közönség! Kedves tanuló ifjak!

Most van 300 éve annak, hogy a kegyes tanítórend alapítója, Kal. szt. József, a szegény, elhagyatott gyermekek számára Rómában az első iskolát megnyitotta. A kegyes-tanítórend

Nagy választék diszművek, ifjusági iratok, képes könyvek, imakönyvek stbből Nyitrai és Társa könyvkereskedésében LÉVÁN.

Legszebb s legalkalmasabb karácsonyi ajándék a

„KÖNYV“

de én abban a meggyőződésben vagyok s aligha tévedek, hogy a mai nevelési rendszerben találjuk e bajokat.

A mai nevelési rendszer, nem azon alapul, hogy a gyermekek az élet küzdelmeire megelégedjenek és a munkához, az önműveléshez hozzászoktattassék. — A nevelési rendszer jelenleg azon családoknál, a hol előkelőség és mód mutatkozik az elkényeztetésben, a frivolitásban, a vakmerőségben találja fel, az életboldogság panaceáit.

Még alig bírja kezelni a kéz az elemi tollvezetést, a gondatlan szülők már is gyepelt, puskát, kártyát adnak e kézbe; s a mikor még örömet tudnának nyújtani, a gyermekes szórakozások; akkor már a meglelt kóru férfit megillető élvezeteket kínálja oda a serdületlen korunk, a még serdületlenebb gondolkodás.

Csoda-e, ha azután — az ily ifju felmondja a szolgálatot a munkának, az önművelésnek és munka és tanulás helyett a szórakozást a dévajkodást és az élvezeteket keresi.

Bizonyára nem — hiszen velünk született hajlam, ha az ész nem kormányoz bennünket, hogy a dolognak a végét s a könnyű életnek az elejét keressük.

Hogy mire fog ez vezetni, arra már szomorú példákat szolgáltatnak a lapok fentírt közleményei és a hivatalos lap árverési hirdetései.

És sajnos, hogy már a mentés munkája is elkésztnek mutatkozik egy irányban. — Abban tudni illik, hogy az előkelő és módos családok ivadékainak a vagyona rendezettség; de a mentésnek még lehet és van egy iránya és ez a javítandó nevelési rendszer. E nevelési rendszernek legyen az az eszméje, hogy az előkelő családok gyermekei szoktattassanak a tanulásra és a munkához. — Ez uton igyekezzenek visszaszerezni, azt a társadalmi posztit, a mely őket születésüknél fogva megilleti. — Mert különben rövid idő kérdése, hogy beteljesül a bibliai mondás, hogy az utolsók lesznek elsőkké és az első utolsókká.

Ennek megfelelőleg pedig nem hozzászoktatni, hanem vissza kell tartani az urfiakat a kártyától, a puskától, a fogattól, a nőktől s az esztelenségektől, mert megtalálhatják mindezt abban a korban, a mikor már a munkával is megbarátkoztak és eszükkel is tudnak jobban élni.

Mielőtt cikketem befejezném még egyet említek fel. — Nem ritka eset, hogy a bukás szélén álló előkelőbb születésű fiatal emberek, a kik az élet áramban legalább életüket megtudták menteni, hálójukat vagyonsabb polgári családokra vetik ki és ezeknek tekin-

telýesebb hozományu leányaitak igyekeznek házasság által elhalászni.

Ez is egy mód a munkához nem szokott üres fejű urfi existenciájának a biztosítására, „ámde ma, a mikor a válaszfalak a góthai almanachba beirt és ott nem szereplő családok között majdnem a földig le vannak rombolva, s a mikor már az előkelőséget hova-tovább az ész és a munka adja majd meg, nagyon kétes módszer ez.“ — Ennél ismét biztosabban ajánlható, a szerény és egyszerű nevelés a munkára s tanulásra való szoktatás. — De nem csak biztosabb, hanem nemesebb is.

Censor.

Barsvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 14-én tartotta havi ülését, melyen a főispán elnökölt.

A közigazgatási ágak állapotáról az alispán által beadott jelentés szerint a közigazgatás menetét mi sem akasztotta meg.

Az állategészségügyet illetően a múlt hó folyamán némi javulás mutatkozott, habár a sertés vész terjedt, minek folytán újabbán zár alá helyeztetek Csata, Alsó-Várad, Bars-Endréd és Hull községek, — megszűnt a járvány és a zár feloldatott: Léván és Maholányban, — azonban Maholányban a zárt ismét elrendelni kellett, mert a vész ismét fellépett.

A vármegyei pénztárba befolyt november hóban: utadóban 12225 frt 17 kr., betegápolási pótdó: 936 frt 12 kr.

A tanfelügyelő jelenti, hogy a közokt. miniszter a bessei r. k. tanítónak fizetés kiegészítésre az 1895/6. évtől vissza menőleg 112 frt államsegélyt, a lóczinak 100 frt a moderstárnainak 320 frt a dóczy-fürészi II-od tanítónak 69 frt, a kiszelfalunak 112 frt államsegélyt folyósított, — a karvalyi tanító fizetése kiegészítésére pedig 81 frt. államsegélyt elvben engedélyezett.

Bejelenti, hogy a magyar földhitelintézet által a gyümölcsfa természetével foglalkozó tanítók részére az 1897. évre adományozott 2500 frtnyi 21 jutalomdíj egyikét — 100 frt — Vallmann Ferenc brogyányi tanító nyerte meg.

A m. kir. pénzügyigazgató bejelenti, hogy egyenes adóban 128328 frt 73 1/2 kr. hadmentességi díjban 6084 frt 64. folyt be. — Ezen eredmény az egyenes adóknál 7387 frt 29 kr, a hadmentességi díjnál 3 frt 39 kr jobb a múlt évi haszon fokának eredményéről.

A megyei főorvos jelentése szerint az egészségi állapot a vármegye egész területén kedvező volt, kivéve körmöcbányát hol a beteg forgalom növekedett.

Trachoma betegek száma a megye területén 953 volt november hóban — és pedig trachomas 705, trachoma gyanus 248 személy.

A lévai kórházban november hóban 38,

ban sok kísértés várt a tiszta lelkű ifjura. A kísértések elől menekülő Kal, a castiliai Alcalába ment, hogy ott a Ximenes biboros által alapított egyetemen folytassa tanulmányait. Midőn ezek végéhez közeledett, esengve kérte atyját, hogy engedje meg befejeznie a theologiai cursust, mibe az kénytelen-kelletlen bele is egyezett. A doktoratust rendkívüli sikerrel letévén, most haza kellett volna mennie Peraltába. De ő jól tudta, hogy ha haza megy, régóta hön táplált célját, az egyházi rendbe végkép lépni, nem fogja elérni. De apját, kit annyira szeretett és tisztelt nem szomoríthatta meg. Azonban csakhamar kimenekedett zavarából. Juan Gaspar de la Higuera, a híres salamanca-i egyetem tanárja, kinevezetett püspöknek s Kal. hire hozzá is eljutván, őt társul és segédül hívta magához. Egy esztendeig maradt itt, de akkor atyja oly sürgetően s határozottan hívta őt haza, hogy tovább nem ellenkezhetett s visszatért Peraltába. Atyja és rokonai most váltig unszolták, hogy házassodjék meg, s az engedelmes fiu már-már kitűzött célját veszélyeztetve látta.

Végre egy nagy betegség volt döntő befolyással pályájára. A hatalmas ifju sorvadozott s az orvosok lemondtak róla. A beteg fiu az el-elcsüggedő, sőt kétségbeeső atyától végre megkapta az engedélyt, hogy felgyógyulása esetére a papi pályára lép-hessen.

Kal. felgyógyult és 1582. decz. 17. fölvette a négy alsó rendet Osca városában. A következő napon vette föl a subdiaonatust. 1583. apr. 19. én az általa annyira tisztelt jaccai püspök föladata neki a diaconatust; s ugyanezen évben decz. 17-én Urgel püspöke miséspappá szentelte.

Isten megengedte, hogy Kal. mint pap a legkiválóbb tisztségeket töltse be. Mint

beteg ápolatott, — ezek közül gyógyulva elbocsátatott 16, javulva 3, meghalt 2. — A felmerült ápolási napok száma 443, volt. — Az ar-maróthi kórházban ápolatott 66, — gyógyulva elbocsátatott 18, javulva 5, gyógyulatlanul 2, meghalt 1. — A felmerült ápolási napok száma 1042 volt. — r. t.

Barsvármegye törvényhatósági bizottságának ülése.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 16-án tartotta rendes évnegyedes közgyűlését a főispán elnökle alatt.

A napirend előtt bejelentette az alispán, hogy Berks Róbert lovag a törvényhatósági bizottság részére egy ezüst cseugetyűt engedélyezett és azt az ajándékozó levelének felolvasása előtt bemutatja. — A törvényhatósági bizottság elfogadta az alispán azon indítványát, hogy a közgyűlés köszönetét, valamint az ajándékozó levelet jegyzőkönyvébe vegye.

Ezután következett a napirend. Beke Lajos szolgabíró lemondása folytán a verebélyi járásból az ar-maróthi járásba áthelyezett Berczelly szolgabíró helyett Kiss Lajos oda megválasztatott.

A verebélyi járás főszolgabírói hivatalnál a fogalmazói személyzetnek szaporítása iránt tett alispáni előterjesztésre elhatározott, hogy a belügyminiszterhez felirat intéztessek az iránt, hogy a vármegye dotatiójának emelése által ezen szükséges szaporítás tehetségessé váljon.

A közigazgatási bizottságba 1898—1899 évre beválasztva lettek: Báthy László, Kosztolányi Aurél, Kosztolányi Sándor, Herczeg Odeschalchy Arthur, Sümeg János és Szirányi Sándor. Helyettes tiszti ügyészek Huberth Vilmos.

A megyei pénztári bizottságba Kosztolányi Aurél, Klobusiczky János és Haulik Károly.

Az igazoló választmányhoz beválasztottak ismét a régiékek és Konkoly Gyula helyett Rakovszky Ferenc ar-maróthi kir. közjegyző és a főispán részéről kinevezettek: Dr. Belicza Pál, Dr. Engel Zsigmond és Kosztolányi Aurél.

A mozgósítás esetére működni hivatott lo avató és lo állítási bizottság ismét a volt megbízottakból alakított meg.

Az alispán azon terjesztése, hogy a járási hivatalok részére szükségessé vált segédsemmélyzet járandóságának fedezésére közigazgatási pótdó kivetésé által 2000 frt 1898 és 1899. óvre megszavaztassék, Zongor János és ki a pótdó követését megtagadta — és Csekey Vilmos a ki a pótdó kivetését elfogadja — felszólalása után a kért 2000 frt pótdót 33 szóval 10 ellen a közgyűlés megszavazta.

A lévai laktanya építéséhez megszavazott újabb hozzájárulást helybenhagyó belügyminiszteri leirat tudomásul vétetett.

Szabolcsvármegye átirata Ö Felsége a Király iránt érzett hála lerovása tárgyában, — azt határozta a közgyűlés, hogy mivel október hó első napjaiban tartott rendkívüli

közgyűlésből feliratát már felterjesztette, ezen indítványt elkésztettek tekintni.

Az ércszoborra nézve pedig akkor fog határozni, ha annak felállítása akuttá válik.

A garamberzencze lévai h. é. vasut segélyezésére megszavazott és elvállalt hozzájárulás elszámolását és a mutakozó hiány fedezésére kölcsön felvételét névszerinti szavazással elfogadták, beadott 27 szavazat, ellene nem szavazott senki.

A magyar Pantheon létesítése iránt — az országos nemzeti szövetség átirata következtében a megye közönsége feliratot intéz a képviselő házhoz.

Zólyom vármegye átirata az 1848. évi emlék megünneplése iránt a történelmi bizottságnak adott ki tanulmányozás és előkészítés miatt.

Selmecz és Bélabánya város átirata folytán a garamvölgyi vasut menetrendjének megváltoztatása tárgyában — a miniszterhez pótolólag felir.

A siket némák kolozsvári országos intézetének 50 frt segélyt szavazott meg a hízottság.

A belügyminiszter leiratára — melyet a közuti alap terhére III. alszámvevői állást engedélyezte, — felkéri a törvényhatóság a főispánt, hogy azon állás betöltése iránt intézkedjék.

A belügyminiszternek azon leiratára, hogy a vármegyei alkalmazottak lakbér illetmény emelése iránti hozzá intézett feliratban foglaltaknak eleget nem tehet, — a vármegye közönsége ismét indokolt felajánlást intéz a belügyminiszterhez.

Még Léva város határozatát hagyta jóvá az állami szőlőtelep céljára egy területnek bérbe adása iránt; azután néhány érdektelen tárgy letárgyalása után a közgyűlés véget ért. — r. t.

Különfélék.

— Személyi változások az esztergomi főegyházmegeében. Vida János az ekeli plébánia javadalmat nyerte el. Jurácsok Alajos Vág-Sz.-Keresztre nevezetett ki plébánosnak. Laucsik Mihály alsó palojtai plébános nyugalomba vonult, helyébe Ochaba János küldetett helyettes lelkésznek. Segédlelkési minőségben áthelyeztettek: Ernszt Sándor Pozsony-Belvárosba, Jantausch Pál Pozsony-Virágvölgybe, Becsák Ernő Nagy-Tapolcsányba, Stibló Ágoston Lévára, Horváth József Budapest-Belvárosba, Baross Miklós Budapest-Vizivárosba. Arany Nándor a csanádi egyházmegyéből átvéteztett a főegyházmegeébe és a nagyszombati főgimnáziumba küldetett ki tanárnak.

— **D. Bolemán József.** Nem váratlanul, mégis meglepően hirtelen jött, amittől annyian féltek: Dezséri Bolemán József kereskedő, városi és megyei képviselő, férfikorának öszén, 56 éves korában kisenvedett „Hosszu két évig kinozta a fájdalom betegsége s ő megnyugodva sorsában túrta e mártíromságot s midőn meghalt az utolsó

Szülei csak rövid ideig nevelték otthon. 1565-ben a közellévő estadillai nemes iskolába adták, hol csakhamar a „kis szent“ lön a neve. Itt a grammatikus tanulmányokat és a humaniorákat kitünő sikerrel bevégezvén, atyja azt akarta, hogy a katonai pályára lépjen, de ő már ekkor más reményeket táplált, pap akart lenni s az egyház szolgálatának szentelni életét. Unszolva kérte tehát, hogy engedje meg neki, hogy valamely egyetemet látogathasson s befejezhesse bölcséleti tanulmányait. Atyja végre engedélyt adott neki, hogy Leridába mehessen egyetemi tanulmányok végett.

Itt ezersféle csábításnak volt kitéve az előkelő és kiváló szépségű ifju, de ő azok közt rendíthetlen maradt. Mindenekelőtt azt tartván, hogy az Ur félelme a bölcsesség kezdete, első gondja volt egy ügyes lelki vezért keresni, akinek helybenhagyásával lelki életrendet készített magának, amelyet a legszigorubb pontossággal tartott meg tanulmányai elvégzéséig, tíz éven keresztül.

A philosophiai tanulmányokban oly rohamos előmenetelt tett, hogy atyja megengedte neki, hogy a polgári és kánonjogot is tanulja. Anélkül, hogy eddigi kötelezettségein tudott volna, neki látott új tanulmányainak és csakhamar bámulatos eredményeket ért el. Don Pedro öröme határtalan volt. Kalazanczius ügyesen felhasználta az alkalmat és végre kifejezte atyja előtt égő vágyát az egyházi pályára léphetnie. Atyja engedett és Urgel püspöke 1575. apr. 11-én feladta Kalazancziusnak a tonsurát.

Tanulmányait betetőzte midőn 20 éves korában mindkét jogból letette a tudori szigorlatot. Ekkor atyja beleegyezésével elhatározta, hogy a valenciai egyetemen theologiai tanfolyamot végez.

Azonban e vidám s' derült életű város-

De la Higuera püspök segédje folytatta üdvös működését s főkép jótékonysága által tünt ki s csakhamar a „szegények atyjá“-nak nevezetett. Csodálta őt nemcsak Catalonia, hanem Aragonia, Valencia és Castilia is; sőt hire magához a királyhoz is eljutott, aki maga arról beszélt, hogy a legközelebb megüresedő egyházmegyét Kalazancziusra bizza. Az alázatos férju rettegett a kitüntetéstől; és minél bizonyosabbnak látszott ez előtte, annál hamarabb érlelődött meg lelkében egy új, nagy elhatározás.

Néhány hónap óta egy benső szózat folyton azt sugta neki: *Menj Rómába!* Eleinte nem hallgatott e szózatra, mert azt hitte, hogy a nagyravagyás szóval meg benne; de csakhamar megnyugtatva önmagát annál is inkább, mert a benső szózat: *Josephus vade Romam!* nem hagyott neki nyugtot. A törperegés e napjaiban álomlátása is volt. Ugy tetszék neki, hogy az örök városban van s egy sereg gyermek veszi körül; ő pedig arra oktatja őket, hogy legyenek jók és jámborak s megáldotta és haza kísérte őket. Hat hónapig tartott ez így, végre elhatározta magát, püspökéhez ment s kérve-kérte, hogy bocsássa el őt, oldozza fel hivatalos kötelezettségei s minden beneficiumai alól. A főpap nagyon elszomorodott Kalazanczius kérésén, de megértvén célját, végre nem ellenkezett s szíváfájdalommal adta a távozára áldását.

Szerencsés, de némileg viharos hajózás után Nolibá, majd innen Civita-Vecchiába érkezett Kalazanczius, honnan zarándokként gyalog ment Rómába, hova 1592. nagybőjtjében érkezett. Ámde, midőn Rómába ért, még mindig nem tudta, hogy Isten mit kíván tőle. Folyton azért imádkozott, hogy Isten fűdje föl előtte, mi legyen jövendő hivatása. De a kinyilatkoztatás késétt.

Ismeretlenül, idegenül akart Kal. Rómá-

ban rejtőzködni, a templomokat, kórházakat látogatva s ájtatossági gyakorlatait végezve. Ámde hire megelőzte őt s Marco Antonio Colonna biboros, kinek szintén bemutaták, nem kevesebbre kérte őt, mint arra, hogy lakjék házában, legyen házi theologusa s egyuttal unokaöccsének, Fülöpnek lelki oktatását is reá bizza. Elképzelték, mily üdvös befolyást gyakorolt e szent férju a biboros kastély összes lakóira. De kivált a szegényeknek volt kegyes atyja ő. Itt vett tudomást egy társaságról, mely világiakból s magasrangu egyháziakból állott s célja a szegények segélyezése volt. Ennek előbb tagja s csakhamar visitatora lön s mint ilyen nemcsak a saját negyede szegényeit látogatta, de segített a többi visitatoroknak is.

Kal. kitünő tisztelője volt szt. Ferencz rendjének. A nagy rendalapító iránti tiszteletből 1595-ben Assisibe zarándokolt a szent patriarcha sirjához. Megvizsgálódva tért vissza Rómába s egyuttal egy újabb zarándoklatra tett fogadást. Ennek végrehajtásában azonban egy közbejött pestisszerűjárvány megakadályozta őt, melynek tartama alatt — azt hitte — hogy néhány napra sem távozhatik el Rómából. Csodákat mivelt a szent férju a megpróbáltatás e napjaiban. Végre augusztus vége felé a járvány megszűnt s ő ujra kezdhetette rendes életmódját.

1596. szept. 16. könnyű szendergés közben álmodott, mely őt a szerzetesi életre látszék felhívni. Mintha Isten végre tudatta volna vele, hogy mily magasztos célra van hivatva.

Kal. ez időtájt eleget tehetett végre égő vágyának s elzarándokolhatott ujra Assisiba. Gyalog és mezitláb ment oda, bőjtölve s imádkozva. S midőn sz. Ferencz oltára előtt imádkozott, új látomása lön. Visiójában szt. Ferencz eljegyezte az Engedelmesség, Tisz-

szavak, melyet hidegülő ajkain megfagytak a szeretet és a türelem szavai voltak. — Mint városi és megyei képviselő a közügyekben állandóan tevékeny részt vett, mint lévai polgár szülőföldjéért és szeretett szülővárosa, Léva érdekében több nagy anyagi áldozatot hozott. A városka anyagi és erkölcsi emelkedését szíves-lellekkel előmozdította és megelégedett a közkatona szerepével, holott vezérszerepet is vállalhatott volna. Igazgató-sági tagja és egyik megalapítója volt a lévai takarékszövetkezetnek is, mely testület gya-sza jelűl, külön adott ki gyászjelentést. Mint a lévai hengermalom egyik tisztviselője, a legnagyobb erővel törekedett arra, hogy a lévai ipart országszerte, sőt a külföldön is megismertesse és megkedveltesse. Bukovinából, Szilváziából, sőt Német, Lengyelországból is szerzett megrendeléseket és barátokat a lévai lisztnek. Utazásai közben többször járt Olaszországban, Turinban is, hol mint régebbi személyes ismerősét, hazánk legnagyobb fiát, Kossuth Lajost is többször meglátogatta, ki őt mindig kitüntető szíveséggel fogadta. A boldogult hült tetemeit nagyszámú és előkelő résztvevők kedden délután 3 óra-kor helyezték a Petőfi-utczai gyászszobába a helybeli ág. ev. sirkertbe örök nyugalomra. A béke angyala lebegjen megáldott porai felett.

— **Meghívó.** A felvidéki magyar köz-művelődési egyesület Léva városi és járási egyesített választmánya, folyó 1897. évi de-cember hó 30-án délelőtt 9 órakor Léván a városház-tanácstermében ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghivat-nak. A magyar közművelődés minden egyes barátja az ülésnek szívesen látott vendége.

— **Kaliko estély.** A lévai nőegylet legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a télen nagyobb szabású tánczos mulatságot rendez. Nyomban a mulatság napját is ki-tűzték s mi a közgyűlés határozata után tudathatjuk az érdeklődő közönséget, hogy az Kaliko-estély cím alatt 1898. január 6-án — a gazda-értekezlet napjának befejezéseit — fog megtartani. Az estély sorjájékkal lesz egybekötve, a jó sikert biztosítják azok, kik a vállalkozás élén állanak.

— **Halálhíres.** K o n k o l y Thege Gyula ügyvéd. Bars megye megyebizottságá-nak tagja, a dunántúli ev. ref. egyházkerü-let és a barsi egyházmegye tanácsbírája, ke-rületi számvéde, konventi képviselő 49 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunytban Konkoly Thege Sándor orsz. képviselő test-vérbátyját, a Rudnyánszky és Huberth családok közel rokonukat gyászolják.

— **Kinevezés.** Bolemán Jenő okleveles gazdász a m. kir. dohányjövédéki központi főigazgatóság a miskolczi dohánybeváltó hi-vatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

— **Uj anyakönyvezetők.** A belügy-miniszter Huszár Károly ev. ref. tanítót a nagy-sározi, Szteszkál Frigyes segédjegyzőt a zsitva-ujfalusi kerületbe helyettes anya-könyvvezetőknek kinevezte.

— **Tuka János** testvérünk, kinek bölcsőjét szintén Léván ringatták ugyan, de aztán a sors keze őt messze Gyulafal-vára terelte, mindig hálással, mindig igaz szeretettel emlékezik meg szülőföldjéről. A

taság és Szegénység erényeivel. Kal. lelke mondhatlan örömmel telt el. Meenyei meg-vigasztalódást érzett szívében, midőn Rómába visszatért.

Tisztában volt már arra nézve, hogy Isten a szerzetesi fogadalmak letételére hívta meg őt, de még nem tudta, hogy mily mó-don kelljen hivatását teljesítenie. Buzgón kérte tehát a Mindenhatót, hogy a módot is adja tudtára. A felvilágosító kegyelem nem soká késett.

Kal. már azelőtt sokat tüprengett azon, hogyan van az, hogy Rómában, hol annyi a szent életű férfiú, hol annyit tesznek a ker-nevelésért, miért hogy nem gondol senki a szegény, elhagyott gyermekek nevelésével? Mindannyiszor keserves könyvet hullatott, valahányszor az utcán ily elrongyolott, el-vadult gyermekcsoporttal találkozott.

Az 1597. év egyik őszi napján áthaladt Kal. Róma egyik terén és ott egy sereg rongyos gyermeket talált, akik szemérmelen-játékot üztek. Közönségesen lesütött szem-mel járván, a lármát ugyan hallotta, de nem látott semmit. Egyszerre azonban ezt a szó-zatot hallja szívében: „József, József nézz ma-gad körül!” A szt. férfiú megállapodik, nézi a körülötte végbemenő botrányt és szíve belsejében megindul. Ugyanakkor lelke su-gallja azt a szót, amely fölött annyiszor elmélkedett: „Tibi devictus est pauper, orp-hano tu eris adiutor.” „Rád van hagyva a szegény, az árvának te leszesz támasza.” Egy pillanatra eszébe jut az urgeli szót is: „Joseph, vadé Romam;” eszébe jut az is, hogy egy éjjeli látomása szerint Rómában látta magát, körülveve sok gyermektől. Mindezen emlékek megújulnak elméjében; ha-szonlít s következtet s végre azon eredményre jut, hogy ama nagy munkára, az elhagyott gyer-mekek nevelésére, az Isten őt szemelte ki.

(Folyt. köv.)

napokban is a „Bars” szerkesztősége ezimér e 6 frt 64 krt küldött, hogy azt a lévai nő-egyesület céljaira, oda átjuttassuk. Midőn a vett összeget rendelkezési helyére való át-juttatás után így hirlapilag nyugtázzuk, kö-szönetet mondunk a tőlünk elszakadt test-vérnek, a megemlékezés és jótékony adó-mányért.

— **Furfangos tolvaj.** E cím alatt megirtuk mult számnkban, hogy egy ismeretlen gazember, hogyan csapta be Lovas, helybeli korcsmáros álbeccsü tehetségével s miként lopta el a Valent Mihály biztosítási ügynöknek személyi és hivatalos okmányait. A rendőrkapitányság azonnal körözvényt bocsátott ki, melynek lett is eredménye mert mint a pozsonyi főkapitány táviratilag tudatja, a tolvaj Veinberger Aron rovott multu csavargó személyisége Pozsony-Szt.-Györgyön lett letartóztatva. A jeles fickót Lévára hozták, hol a kir. járásbírósnak lett átadva.

— **A krajczár vége.** Ez a szép, de nem magyar hangzású váltópénz is végét járja. A pénzügyminiszter rendeletileg intéz-kedett, hogy az ausztriai értékű egy kraj-czáros réz váltópénz a forgalomban csak 1898. évi június hó 30-áig fogadható el, az állampénztárnak és hivataloknál pedig 1899. évi december hó 31-ig respektálják, azután sem anyagi értékűk megtérítése mel-lett, sem fizetéseken nem fogadják el és nem váltják be.

— **Áthelyezések.** Planner György honvédszázados Nyitráról Lévára, Burghardt Jenő főhadnagy pedig Léváról Nyitrára kö-löcsönösen áthelyeztettek.

— **Ormódy Vilmos ünnepeltetése.** az Első magyar általános biztosító társaság körében a társaság vezetésével megbízott Ormódy Vilmos igazgató negyven éves szol-gálati idejének betöltése alkalmából pénte-ken lelkes ünnepelés tárgya volt Budapesten. A társaság tisztikara testületileg tisztelgett és Ormódy Vilmos alap ezimen tizezer forin-tos alapítványt tett azon czélból, hogy an-nak kamatai az ünnepelt intenzióhoz ké-pest a beteg társasági tisztviselők javára fordítsák. Igen becses emlékművel is meg-lepték az igazgatót, ki meghatottan köszönte meg tisztársai figyelmét. A kormányzó tes-tület választmánya nevében gróf Csekonics Endre v. b. t. t. a felügyelő bizottság ré-széről László Zsigmond, az igazgatóság ne-vében báró Harkányi Frigyes üdvözölték Ormódyt. — Küldöttségileg részt vettek az ünnepélyen a Magyarországon és Ausztriá-ban működő biztosító társulatok igazgatói, a bécsi, a Magyar-Francia, a Pannónia, a Securitas, a Nemzeti baleset biztosító r. társaságok kormányzó testületei, a Reunione magyarországi igazgatói élükön báró Podma-niczky Frigyes v. b. t. tanácsossal; a fon-cziere és a Generali trieszti igazgatósága a társulat vizsgáló orvosai és a magyar köz-élet és társadalom számos előkelősége. Az Első magyar biztosító társulat lévai intézete részéről: Faragó Samu h. titkár vezérlete alatt Fenyvessi Károly és Okolicsányi József tisztviselők csütörtökön utaztak le Bpestre az ünnepélyre.

— **Felolvasás.** A lévai kereskedő ifjak társulata f. hó 19-én saját helyiségében (Taka-rékpénztári épület) felolvasási estélyt rendez. Érdeklődő vendégeket szívesen látnak.

— **Karácsonyi ünnepély.** A paulai szent Vinczéről nevezett irgalmas nővérek lévai intézetében folyó 1897. évi decz. hó 22-én délután 3 órakor az ovodások folyó 1897. évi decz. hó 23-án délután 4 órakor az elemi és polgári iskolák növendékei ka-rácsonyi ünnepélyt rendeznek.

— **Hol született Kossuth Lajos?** Kossuth szülőháza cím alatt a „Budapesti Hirlap” 340. számában azt írja a hírek kö-zött, hogy Kossuth Lajosnak monoki szülő-házát, Széchenyi Aladár gróf elköttyavetyélni kegyeletből nem engedte. — Bár történet-íróink s Kossuth élete leírói is kivétel nél-kül mind Monokot tartják Kossuth születési helyül, nem lesz érdektelen közlenünk, hogy ezzel ellentétben vannak, kik azt állítják, miként a nagy hazafi Tállyán született és pedig azon házbán, mely jelenleg Bornáth Lajos tállyai birtokos tulajdonosa. Ez épület hajdanában vendégház volt, közepén egy nagy ivószobával, melyből apróbb vendég-szobácskák nyíltak. Kossuth Lajos édes anyja Tállyára utazott hordóvásárra áldott állapotában, s az utazás fáradoalmi követ-keztében váratlanul betegedett le a vendég-szobák egyikében, léte adván hazánk nagy fiának.

— **Férjes nő kaphat-e cselédkönyvet.** A belügyminiszter tudomására jött, hogy némely elsőfoku hatóság a férjnél levő asz-szonyoknak csak az esetben ad ki szolgálati cselédkönyvet, ha a férj annak kiadását nem ellenzi. Ezen felfogás a törvény szá-nadékanak nem felel meg, a belügyminisz-ter körendeletileg értesíti a hatóságokat, hogy az 1876. évi XIII. t.-cz. 9. §-ának helyes értelmezése szerint a szolgálati cselé-dkönyv kiadásáért folyamodó, férjnél levő asszonynak a cselédkönyv a férj előzetes meghallgatása nélkül feltétlenül kiadandó.

— **Szövetkezeti mozgalmak Nyitra-megyében.** A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület ismét öt helyen tartott előadást a szövetkezetek hasznosságáról s ennek ered-ménye gyanánt a vármegyei hitelszövetke-zetek száma ismét ötlet szaporodott. Az új-szövetkezetek a következők: Nagy-Kosztó-lány és Vidéke, Jókis Községi, Lancsár-Ko-

sin-Szélus községi, Krakován-Kerületi-Kö-z-ségi és Podola Kerületi Községi hitelszövet-kezet.

— **A karácsonyi ünnepek** közeled-tével felhívjuk a közönség figyelmét lapunk oldalán foglalt karácsonyi hirdetésekre a hol mindennemű ajándék tárgyakra jutányos beszerzési források találhatóak.

Nyilvános köszönet.

Vilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben, Alsó-Ausztria, az anti-rheu-matikus és anti-arthritisztikus vértisztító theá-nak feltalálója. Vértisztító csúz- és kösz-vényneél.

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, azon okból történik az, mert kötelességemnek tartom, Wilhelm, neunkircheneri gyógyszerész urnak hálátat kifejezni, azon kitünő szol-gálatért, melyet az ő vértisztító theája nekem fájdalmas rheumatikus bajomban tett, továbbá, hogy másokat, kik ezen borzalmas bajtól gyötörtettek, ezen kitünő theára figyelme-ztessék. Nem vagyok képes azon kinos fájdalmak leírására, melyeket három éven át minden időváltozásnál tagjaimban éreztem és melyektől sem orvosás, sem pedig a Bécs melletti Baden kénfürdőinek haszná-lata meg nem szabadíthatott. Álmatlanul hanykolódtam ágyamban egész éjjeleken át, étvágyam szemléletmást tünedezett, testi erőm fogyatkozott és szímem egyre rosszabbodott. A fent említett theának négy heti haszná-lása után fájdalmaimtól egyszersmindkorra szabadultam, s most hat héttel rá, hogy a theat már nem is izsom, egész testi állapo-tom javulásnak indult. Megvagyok győződve, hogy mindenki, ki hasonló bajban ezen theá-hoz menekülni fog, hozzáam hasonlólag annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat, áldani fogja.

Kiváló tisztelettel
Butschin-Streitfeld grófnő,
alezredesné.

— **Aratógépek beszerzése.** Hazánk legtöbb vidéken most folynak az alkudozá-sok gazda és aratók között a jövő évi arató-szerződések megkötésére vonatkozólag; így azután rövid néhány hét alatt legtöbb gaz-daságban eldől az a kérdés is, hogy arató-gépek beszerzése a jövő idényre tervbe vé-tessék-e, vagy nem. A mult esztendőben megtartott aratógép próbák, különösen a nagy körültekintéssel rendezett mezőhegyesi verseny megmutatták, hogy az aratógépek mai alakjukban kész használható és jó gépek, a mint az a Köztelek évkönyvében foglalt jel ntésben bővebben ki van fejtve; a ké-vektőgépnek természetszerűleg komplikált szerkezetétől a gazda, különösen a kisebb javítóműhelyek az ügyes gépészszel nem rendelkező, sok esetben idegenkedik, a marokrakó aratógép mai alakjában azonban minden viszonyok között fontos segédeszköz képez a gazdaságban. Tudvalevő dolog, hogy ilyen aratógépek még hazánkban nem ké-szülnek; ez abban leli magyarázatát, hogy az aratógép szükséglet nálunk mai napig aránylag csekély és nagyon változó volt, ugy, hogy egy pár sem terhelte meg az aratógép gyártásra való költséges berende-zéssel, így legelső gyáraink ezen a téren a nagy amerikai világczégek képviselőit szorítokoznak. A mezőhegyesi versenyen a marokrakó gépek közül a legelső díjat az állami nagy arany érdem Kühne E. által be-mutatott Osborne marokrakó aratógép nyerte, miután e czégnél az előjegyzések ilyen gé-pekre, fűkaszálokra és kevéktőgépekre is már nagy számban beérkeztek, ezen az uton kéri a t. gazdaközönséget, hogy esetleges szükségletéről a czéget mielőbb értesíteni sziveskedjék; a szükséglet megrendelése Amerikából t. i. e napokban megtörténik, miért is kívánatos volna eziránt a tájéko-zódást megnyerhetni, nehogy mint a lefolyt idényben az egész készlet időelőtti elkelése folytán későbbi megrendelések foganatosít-hatók ne legyenek. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Kühne E. gazd. gépgyára Mosonban és Budapesten, VI. Váci-körút 57/a.

Közönség köréből.

Nyilvános-köszönet.

I. Mindazon rokon, barát és tisztelőinknek kik felejtethen férjem halála alkalmával részvétük kifejezésével iparkodtak fájdal-munkon enyhíteni, valamint a lévai dalár-dának szíves fáradságáért ez uton fejezem ki hálás köszönetemet.

Özv. Bolemán Józsefné és családja.

II. Hagyományos szokással felkerestük Léva város nemesszivi családait, hogy egyesüle-tünk „Stefánia-árvaház”-ának éléskamráját megtöltsük élelmi szerrel a szigorú tél hó-napjaira. Mint a jó ügy koldusai, halásan említtük fel, hogy a terményeken kívül 119 frt. 59 kr. készpénzt is juttatott a szeretet, mely e város falai közt lakik, árvaházunk-nak. Egyesületünk nevében örömmel kö-szönjük meg a nemesen adakozóknak ki-fogyhatatlan jószágukat s a következőkben megkezdjük — e lap szíveségéből — azok-nak nyilvános nyugtázását.

Léván, 1897. decz. 8.

Levatic Gusztávné, Toth Zsigmondné,

lévai nőegylet alelnöke, lévai nőegylet gondnoka.

Faragó Samu,

lévai nőegylet titkára.

Pénzben adakoztak: Schoeller Pál lovag 20 frt, Huberth 2 frt, Csallóközi Istvánné 1 frt, dr. Prizner Gyuláné 1 frt, öz. Vitoris Sándorné 1 frt, dr. Frommer Ignáczné 1 frt, Báthy László 1 frt, Lakner Lászlóné 1 frt, öz. Levatic Mártonné 1 frt, Nemlaha Gyuláné 1 frt, Szabó Gyuláné 1 frt, Szabó Gyuláné 1 frt, Tokody Imréné 1 frt, Holló Sándorné 1 frt, S. A. 1 frt, Bolemán E. 1 frt, Bolemán Lászlóné 1 frt, dr. Kaszaniczky 1 frt, Levatic Gusztávné 1 frt, Lakatos Sándor 50 kr.

(Folyt. köv.)

Irodalom és művészet.

Jókai, Bródy Sándor, Rákosi Viktor 1200 képet gyűjtöttek össze 1848—49-ről. Ezekhez írták meg — a legjelesebb írók közreműködésével — a dicsőséges idők gyö-nyű történetét. Ilyenformán 48—49-nek a legteljesebb, legkimerítőbb könyve ez, amely „1848” címen most albumalaku igen oleső füzetekben jelenik meg. Az eddig megjelent 3 füzetből százezer példány fogyott el eddig, a mi arra vall, hogy nem lesz magyar ember, aki meg ne szerezze, szabadságharczának e bibliáját. A szerkesztők és kiadók abban ál-lapodtak meg, hogy a hatalmas diszmű 30 füzetben teljes lesz, minden körülmények között és ha mégis többet adnának, akkor kötelezik magukat azt ingyen adni a vevők-nek. Így a teljes munka 9 forint lesz és egy krajczárral sem több. „1848” harmincz kraj-czáros füzetekben is kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésében.

— **Az új honalapítás kora.** A nem-zeti államalkotás korának nevezi Ballagi Géza a magyar nemzet történetének azt a fényes korszakát, mely 1815 és 48 közé esik. A szó és a toll fegyverével küzdő hő-sök harca volt ez a harc, a legkomolyabb, a legfenségesebb ezer éves multunk összes harcazi közt. Amit Petőfi a népről mond, hogy „egyik kezében ekeszarva, másik ke-zében kard,” tökéletesen ráillik e kor hő-seire, kik elkeseredett harcort vívnak az abszolútizmussal, a rendi s osztálybéli kül-önbséghez görcsösen ragaszkodó rövidlato-sággal. Egy alvó népet kell fölébreszteni a hosszú, nehéz álomból, egy a maga ös ere-jében már nem bízó, csüggedő, a magasabb nemzeti czélok iránt közönyös népet kell ere-jének, igazi mivoltának öntudatára kelteni. Ott látjuk egyenként és együtt a csatasor-ban, a csatasor előtt, történelmünk legszebb korának hőseit: a politikusokat és írókat, Széchenyit, Vessélynyit, Kölcseyt, Beöthyt, Kossuthot, Deákot, a kiknek és társaiknak harcát nem lehet meghatótlanság nélkül ol-vasni. Köztudomásu, hogy ennek a fényes kornak legalaposabb ismerője Ballagi Géza, s csak természetesnek találjuk, ha Szilágyi Sándor, az Athenaeum által kiadott Magyar nemzet történetének szerkesztője őt bizta meg a kor leírására. Olvasván azonban Ballagi hatalmas művét, mely a Magyar nemzet történetének kilenczedik kötete, lehetetlen eltitkolnunk azt a rendkívüli ha-tást, melyet mint történetíró tesz reánk. Eb-ben látjuk Ballagi könyvének a kiválóságát s ez által e könyv kétszeresen becses. Aki azt a kort, melyet Ballagi megirt, nem ismeri, nemcsak a nemzet történetének legérdeke-sebb s következményeiben legfontosabb ko-rát nem ismeri, de egyszersmind nélkülözi az alapot is, melyen a mai nemzeti állam nyugszik. E kötetet körülbelül 40 művészes kivitelű műmelléklet s vagy 200 szövegké-p disziti, mely tartalmában és külsejében méltó az új honfoglalás korához. Ara diszes félbőr kötésben (barna és piros színben) 8 frt. Kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedé-sében Léván.

Selyem-damasztek 65 krtól. 14 frt. 65 krig méterenként — valamint fekete-fehér színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 140 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen, házhöz szállítva, mintákat postafordultával küldi): **Sellyemgyárai Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező la-pokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan el-intéztetnek.

Lévai piaciárak.
Rovatvezetők: Kónya József rendőrkapitány. Buza m.-mázsánként 11 frt 20 kr., 12 frt. 30 Két szerez 8 frt 50 kr. 8 frt 80 kr. — Rozs 8 frt 10 kr. 8 frt 30 kr. Arpa 6 frt 80 kr 8 frt 25 kr. Kukoricza 5 frt 60 kr 5 frt 80 kr. Bab 6 frt 20 kr. 7 frt — kr. Zab 6 frt 10 kr 6 frt 50 kr. Lencse 7 frt — kr. 7 frt 20 kr. Köles 3 frt 20 kr. 3 frt 50 kr.

Nyiltér.
I.
Báthi-utcán lévő két pincze és két jégverem kiadó. — Bővebb felvilágo-sítást ad a lap kiadóhivatala.

II.
Léván, Kigyó-utca 30. számú jó karban levő ház eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Legizlésebb ujdonságok.

Karácsonyi és újévi ajándéknak legalkalmasabb tárgyak a legjutányosabb árban

Jánosi Béla

a főtéren levő cukrász üzletében kaphatók.

Karácsonyfa díszítéstől különféle bombonok, csokoládé és cukor alakok stb. a legnagyobb választékban s jutányos áron.

Lakomák és esküvőkhöz: sütemények, torták, mindig friss állapotban kaphatók.

Legfinomabb italok: rum, allasch, benedictiner, vanília stb

Reggeli s uzsonna kávéra előfizetések elfogadtnak.

Léva, 1897. deczember 10.

Kiváló tisztelettel

Jánosi Béla.

Fried Sándor és Társa cég

a „kék csillaghoz“

LÉVÁN.

Tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy üzlethelyiségük változtatása alkalmából

— egy nagyobb szerű kiárusítást —

rendeznek, ahol különféle divatáru, vászon, fehérnemű és kézimunka tárgyakat

33% árleengedéssel árusítanak el.

Uj helyiségük Bakó féle ház az új épület sarkán.

Együttal ajánlják legújabb berendezésű előnyomdájukat, u. m. betűk. monogramok, asztal védnek futók, törülközők stb. előnyomtatásra.

Értesítés fogfájásban szenvedőknek!

Fogtechnikai műtermem folyton növekedő igényben vétele folytán

indítatva éreztem magam arra, hogy a látogetási órákat este 7 óráig kiterjesszem, minek folytán egy e célra szolgáló a szájüreget megvilágító visszfényű készüléket rendeztem be.

Ez által egyben lehetővé tettem, hogy azon t. hülgyek és urak is igénybe vehessék segítségemet, kik egész napon át elfoglalva, csak az esti órákban tudnak maguknak időt szakítani.

Van szerencsém még fel említeni, hogy a fog tömést (plombirozás) és fogtechnika terén mindent a legteljesebben vagyok képes előállítani s különös figyelmet érdemelnek az arany-fogtömések és szápadlás-lemez nélküli fogorok aranyból.

Kiváló tisztelettel

Schneid Rikhard.

Hitelintézeti épület I. emelet. Rendelési órák: 9-12 és 2-7 ünnep és vasárnapokon is.

Tüzifa raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai napon egy nagy **tüzifa-raktárt** rendeztünk be.

Ez alkalommal felhívjuk a közönség szives figyelmét

pirszén és porosz-köszén raktárunkra is.

Mindkettőre megrendeléseket elfogadunk s a házhoz való szállítást pontosan eszközöljük.

Léva, 1897. deczember 2.

Kiváló tisztelettel

Braun József és fia.

Karácsonyi és újévi ajándéknak

Klein Sándor
óras- és ékszerész
LÉVÁN.
ezelőtt FELSENBURG FÜLÖP fióküzlete.

igen alkalmas tárgyakból nagy választék rendkívül olcsó árban.

Arany férfi remontoir óra	30.—	frttól	feljebb
Arany női remontoir óra	14.—	"	"
Ezüst remontoir óra kettős fedéllel	8.—	"	"
Ezüst remontoir óra egy fedéllel	7.—	"	"
Nikl remontoir óra egy fedéllel	4.—	"	"
Ingaórák farag. diófatokban egy felhuzással 14 napig járó művel	10.—	"	"
Arany gyűrű (14 karat)	2.50	"	"
Arany karperecz (14 karat)	8.—	"	"
Arany függő (14 karat)	1.50	"	"
Arany kereszt (14 karat)	2.50	"	"

A karácsonyi ünnepek közeledtével van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani a **Petőfi-utca Bók-féle házban** ujonnan megnyitott s a fővárosiakhoz hasonló módon berendezett

áru-bazáromat.

Bazáromban a legszebb kiállítású s a gyermekek legkedveltebb játékszerei, — u. m. kardok, puskák, kocsik, hinta-lovak, hegedűk, trombiták, stb., valamint különböző szobadiszkekre alkalmas japán legyezők, fali tányérok stb. a legnagyobb választékban s jutányos áron kaphatók.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel
Schlesinger L.

Tüzifa raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy

tüzifa raktáramat

egész tökéletesen berendeztem. — A tüzfát önként s vágott állapotban házhoz szállítom.

A közönség kényelmére több üzletben rendelések felvételnek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel

Misák Sándor.

Hol kaphatók a legalkalmasabb karácsonyi újévi ajándékok?

Holzmann Bódognál Léván.

Raktáron talátnak ottan dús választékban Galenterie norinbergi játék és bőr-árak a legolcsóbbtól a legfinomabbig

úri és női divatcikkek, női confectio

jaquettek, gallérok, körköpenyek, gyermek kabát és köpönyegek az előre haladt idény miatt rendkívül leszállított áron kaphatók.

Kern Testvérek
LÉVÁN.
Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ajánljuk a n. é. közönségnek:
fűszer, csemege, déli gyümölcs, rum, cognac, likőrök, tea, teasütemény, finom asztali, pecsenye- és aszu-borok, pezsgők, ocaopor, Suchard csokoládé, templomi, asztali és karácsonyi gyertyák és sok szép ujdonságok cukorkákból, karácsonyfadiszkek, stb. továbbá:

karácsonyi és újévi ajándékok
alkalmas cikkek.

Szabadalm új „Brillant“ főzőedény, konyha-berendezések, vas butor, ruganyos ágy betétek, fürdőkádak, gyermek-játék, fa- és szén kosarak, kályhaelő-tálcák, tüzelő készletek és álványok, esőernyőállvány, háztartási, mérleg, légmérő, varrógépek 5 évi jótállás mellett, koresolyák, hangszerek, szivar-szipkák, csibuk, pipák, pipa-állvány, szivar- és pénztárczák, tollkések, tálcák, ollók, valódi köpítő-szekerények, laternamagica, domino, játék, kártyák és ujdonságok, bűvészeti-árakban, lombfűrészes cikkek nagy választékban — legjutányosabb árakon.

Értesítvény: Karácsony előtti héten élő dunai-és tó-halak kaphatók: KERN TESTVÉREKNÉL Léván.